

at man fra Statens Side behøver at skride til en saa kunstig Foranstaltning som at give Ejerne af saadan Jord et Driftstilskud af 100 Kr. pr. Td. Land til dens Opdyrking. Det er nemlig et saa rentabelt Foretagende, at Ejerne nok skulle gøre det af sig selv uden Støtte fra Statens Side. Men hvis vi holde os til den egentlige Hedejord, den, jeg i alt Fald kender en hel Del til, som kan købes for 20 til 30 Kr. pr. Td. Land, forekommer det mig mærkeligt, om man fra Statens Side uden nogen Plan eller Metode vilde give sig til at yde Tilskud af indtil 100 Kr. pr. Td. Land for at faa den Jord opdyrket. Den er af ringe Værdi for Opdyrkingen og for Resten ogsaa, naar den har været opdyrket og givet nogle Gange Afgrøde, f. Eks. i 3—4 Aar, thi saa er den Smule Muldjord, der er, fuldstændig opbrugt som Næringsmiddel for de Afgrøder, som Jorden har maattet frembringe, og i mange Tilfælde er da saadan Jord uskikket til almindelig Dyrkning og maa indtages til Beplantning. Jeg maa derfor i høj Grad fraraade dette Forslag og finder nærmest, at det vidner om ret stor Mangel paa Kendskab til Hedeopdyrkningsforhold og i det hele de Forhold, her er Tale om.

Som Hedebeboer og som den, der i alt Fald er mere inde i Opdyrkingen end noget af de ærede Medlemmer ere, der have stillet dette Forslag, vil jeg dog sige, at jeg har naturligvis den varmeste Interesse og den største Sympati for disse Menneskers Vilkaar og Arbejdsforhold. Jeg kender deres Liv og deres Tankegang ud og ind og de Vilkaar, hvorunder de maa arbejde baade i Begyndelsen og senere hen, naar de faa en Del af deres Jordlod opdyrket. Og jeg vil da sige, at det, man først og fremmest maa søge at komme disse Mennesker til Hjælp med, er ved at tilvejebringe gode Samfærdselsmidler, og herved tænker jeg paa Jernbaner, men Spørgsmaalet om disse skal jeg ikke komme nærmere ind paa ved denne Lejlighed. Grundbetingelsen for at fremme Opdyrking af den Hedejord i Jylland, som egner sig til Opdyrkning, er altsaa, at der skaffes Samfærdselsmidler. I det Øjeblik en Egn, hvor der ligger store uopdyrkede Hedearealer, faar Jernbane, viser det sig, hvordan Opdyrkingen bliver paabegyndt og fremmet, og er denne Betingelse blót til Stede, skal Opdyrkingen i det væsentlige nok blive fuldført, saafremt det da er Jord af den Beskaffenhed, at det kan betale sig at opdyrke den, hvilket ikke gæl-

der om al den Hedejord, der henligger visse Steder i Jylland.

Et andet Spørgsmaal, der ogsaa har Betydning for Opdyrkingen af Hedejord og staaer i Forbindelse med Tilvejebringelsen af gode Samfærdselsmidler, er Erhvervelsen af Mergel, der er en nødvendig Betingelse for, at Opdyrkingen i det hele kan fremmes og betale sig. Der er ogsaa i Dag talt adskilligt om Mergel og Mergellejer. Der er jo stillet et Ændringsforslag, vistnok af det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen) og det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), om, at Staten skulde erhverve Mergellejer og saa overlade denne Mergel gratis til dem, der have Brug for den. Det Forslag kan jeg heller ikke tiltræde. Forholdet er i Virkeligheden dette, at naar der tilvejebringes gode Samfærdselsmidler, løser man ogsaa i det væsentlige det andet Spørgsmaal om at faa Mergel ud i mergelfattige Egne. Jeg skal som et bestemt Eksempel nævne, at et af de bedste eller maaske det bedste Mergelleje her i Landet ligger Vest for Silkeborg ved Funder Station paa Gaarden Sejlgaards Mark. Denne Mergel indeholder indtil 90 pCt. Kalk, og det er jo Kalkindholdet, som giver Mergelen sin væsentlige Værdi. Denne Mergel kan erhverves for en ren Ubetydelighed. I det Øjeblik man ude i Midtjylland har de nødvendige Baner og Transportmidler for en saadan Mergel, spiller det ingen Rolle at faa Mergelen købt. Jeg husker ikke i Øjeblikket, hvad Prisen er, men det er en ren Bagatel. Mergelen i det Mergelleje, jeg her har nævnt, er saa kraftigt virkende, at en Vognladning er tilstrækkelig til en hel Tønde Land.

Det, som man altsaa først og fremmest trænger til ude i de Egne af Jylland, hvor der henligger store uopdyrkede Arealer, er Samfærdselsmidler og saa naturligvis de Begunstigelser, som i flere Aar have været ydede fra Statsbanernes Side derved, at de transportere Mergelen hen til de mergelfattige Egne for halv Fragt eller saaledes, at de maaske endog gaa længere ned. Ved Hjælp af disse Midler vil man opnaa, at den tilbageværende Del af Jylland meget hurtigt vil blive opdyrket, det vil sige den tilbageværende Del af Hedejorden i Jylland, som i det hele egner sig til Opdyrkning. Det Forhold skal jeg imidlertid ikke nærmere komme ind paa, jeg nævner det blot i Forbigaaende.

Jeg vil blot endnu i Slut benytte